

Acoustic shooting chronograph

MINITEST
SUPERCHRONO

Att någon vågar skicka kronografen för test till mig är ett mysterium med tanke på den första artikeln jag skrev för VapenTidningen, det var ett käseri om hur jag sköt sönder min kronograf av misstag.

Trots detta har jag fått en ny norsk kreation sänd till mig. Vis av erfarenhet skall jag inte testa den med hjälp av elefantstudsaren utan ta det lite lugnare så att det finns något kvar att skicka tillbaka till tillverkaren. Steinert Sensing System är firman bakom SuperChrono – en kompakt och lätt kronograf som är användarvänlig. SuperChrono kommer att lanseras i skrivande stund.

Steinert Sensing System har många spännande nyheter på gång och jag har blivit lovad att få testa dem så fort de är klara.

SuperChrono

Kronografen väger knappa 300

gram och har ett standardfäste för kamerastativ, formen är rund utan skarpa kanter och materialet är orange plast. Kontrollpanelen har 7 knappar som talar sitt tydliga språk: man kan bläddra fram och tillbaka, använda m/s eller feet/s, genomsnittlig hastighet, återställning och av/på! Enklare än så blir det inte.

Dessutom finns ett vattenpass och "öppna riktmedel" som kan användas för att peka kronografen i skjutriktningen. Att kronografen är korrekt monterad betyder mycket för mätningens precision. De flesta kronografer jag testat fram tills nu har fungerat optiskt och registrerar kulans passage med en fotocell. Det är ett system som i och för sig fungerar bra men det är känsligt för regn, sol och svagt ljus.

SuperChrony har valt att grunda sin konstruktion på sensorer som fångar upp ljudvägen från en kula i supersonisk has-

tighet. Ljudvägen/hastigheten registreras av sensorerna och analyseras så att hastigheten kan presenteras i m/s eller i ft/s – beroende på vad man väljer. Finessen med konstruktionen är att den tål vatten och kan användas i regn, direkt solljus eller svagt ljus. SuperChrony har mycket större mätområde än traditionella kronografer och man behöver inte placera kulorna så nära den – det har säkert skjutits en hel del kronografer genom tiderna. SuperChrono registrerar kulor inom ett 1,3 meter högt och 80 centimeter brett område ovanför kronografen.

SuperChrono behöver inga antenner eller andra lösa delar som skall monteras, den enda funktionella begränsningen är att kulan skall vara supersonisk. Att kronografen inte registrerar

kulor som rör sig i hastigheter under ljudets hastighet är den enda nackdelen. Men jag saknar några funktioner jag vant mig vid hos min Chrony och det är uträkning av extremspridning samt standardavvikelse i en serie presenterat i hastighet. Det är data som säger en del om hur jämn hastighet mina laddningar ger – vilket är viktigt att ha kontroll på när man håller på med långhållsskytte. Visst kan man räkna ut allt detta själv men det är bekvämt att få det presenterat i displayen.

I bruksanvisningen sägs det att kronografen skall kunna mäta hastigheter mellan 376 och 1717 m/s, vilket jag naturligtvis har lite problem med att kontrollera. Det finns ingen begränsning av kalibern kronografen kan mäta. Apparaturen drivs av 4 AA-

batterier och minnet har plats för 99 skott. Precisionen i hastighetsmätningen sägs vara +/- 0,5%. Registrerad data förblir tillgänglig ända tills man raderar den. Kronografen är skyddsklassificerad enligt IP66 och skall fungera i temperaturer mellan -20 – +70 C.

Framför mynningen

Jag gillade formatet på kronografen direkt, den tar inte mycket plats i packningen och jag har med åren blivit allt mer beroende av en kronograf så nu följer den alltid med till skjutbanan.

Jag monterade kronografen enligt instruktionerna och använde kronografen i samband med att jag testade en Cooper Rifle i 6,5x47 Lapua, studsaren har vare sig ljuddämpare eller mynningsbroms.

Enligt instruktionen skall kronografen placeras längre från mynningen än avståndet mel-

lan kronografen och kulbanan, men det skall gå att mäta på avstånd från 25 centimeter ut till det att kulan blir subsonisk. Jag upplevde några helt felaktiga registreringar med Lapuan när kronografen stod 1,5 meter framför mynningen. Jag testade även med min .416 Taylor som jag vet skall göra cirka 700 m/s, Taylor gav hastigheter mellan 1900 och 583 m/s så jag förstod att något var helt fel.

Jag flyttade kronografen lite längre fram och vid 2,5 – 3 meter fungerade det bra. Mynningstrycket kan ge problem för alla kronografer men ur denna aspekt tycker jag att min Chrony är mer följsam än SuperChrony är. Ett samtal med leverantören bekräftade att 3 meter från mynningen är en bättre placering. Jag testade en hög med .22LR-patroner och då fick kronografen jobba lite hårdare med att registrera kulorna. Den krafti-

gaste .22-patronen jag sköt fungerade dock perfekt.

Jag gjorde självklart en jämförelse mot min gamla Chrony, mest för att jag har en men även för att se hur stor skillnad det var – om det var någon. Vid mitt första försök med Chronyn placerad högre och före SuperChronyn fick jag stor skillnad i mätningarna – SuperChronyn gav högre hastigheter, upp till 30 m/s. Placerade jag dem i motsatt ordning med SuperChronyn först blev skillnaderna mycket mindre – ned till 2 – 3 m/s.

Fenomenet kan nog förklaras med att SuperChronyn är känslig för att placeras i "skuggan" av något som kan störa ljudvägen. Vilken av de två kronograferna som mäter hastigheten mest exakt kan jag inte svara på men jag tycker att SuperChronyn har redovisat jämnare genomsnittliga hastigheter utan stora avvikelser. Jag testade att spruta vatten på den samtidigt som jag sköt men den behandlingen påverkade inte mätningarna på något sätt.

Skjuter man enhandsvapen eller gillar att experimentera med subsoniska hastigheter är SuperChrony knappast det bästa alternativet eftersom den inte är skapad för att mäta så låga hastigheter. Skjuter man däremot snabbare laddningar och vill ha en kronograf som tål regn, snö, direkt soljus och mörker är SuperChrony ett bra val. Vintertid kan det ju faktiskt vara så mörkt även mitt på dagen att en fotocellskronograf inte hänger med.

Med det stora mätområdet kronografen har går det perfekt att placera den under tavlan om man vill kontrollera hastighe-

ten på ett givet avstånd. Och har man två kronografer, en vid mynningen och en vid målet är det inte svårt att räkna ut en ungefärlig BC på sin kula.

Det ryktas att Steinert Sensing System har flera nyheter som kopplas till SuperChrony så det blir spännande att se vad som händer. ©

Av Arild Støen

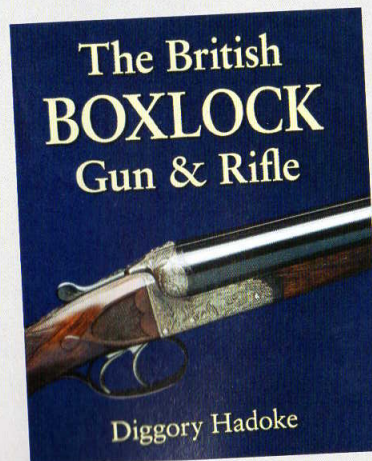
LEVERANTÖR
Steinertsensing.com
Cirkapris: 2495 NOK

THE BRITISH BOXLOCK GUN & RIFLE Allt om det brittiska boxlåset

BOKRECESSION

Diggory Hadoke har relativt nyligen kommit ut med sin andra bok, den första "Vintage Guns for the Modern Shot" gavs ut 2007 och är recenserad i VapenTidningen 2009-2.

Om hans första bok var en entusiasts verk som spände över mycket med en sprudlande glädje så är författaren den här gången betydligt mer målinriktad och fokuserad – för han har en mission: att upprätta boxlåsets anseende. Det brittiska boxlåsets anseende ska tilläggas. Och författaren har en poäng i sin mission, boxlåset som Anson & Deeley paten-

terade 1875 har visat sig vara oöverträffat i sin enkelhet och den mest kopierade konstruktionen i världen.

Man kan inte säga annat än att författaren uppfyllt intentionen. Boken är uppdelad i fem delar och innehåller förutom historien och konstruktionen även de brittiska vidareutvecklingarna av konceptet, en hel del historik kring tillverkare av boxlås utöver Westley Richards och WW Greener, kvalitet, service och underhåll, skjutegenskaper – eller kort sagt en total genomgång av det brittiska boxlåset. Från högt till lågt, från design till skjutegenskaper.

Just kapitlet om skjutegenskaper är mycket intressant – inte för slutsatserna utan för att författaren dels redovisar vad som gjorts i försöken att definiera orden "balans" och "skjutegenskaper" men även tillåter en annan ståndpunkt framföra sin kritik mot de antaganden analysen bygger på.

Det är faktiskt lite förvånande att denna bok inte skrivits förr – för de flesta brittiska brytvapen är

byggda på just Anson & Deeleys patent. Men där (liksom här till stor del) ligger allt fokus på sidolåsen, boxlåsen avfärdas som "bara boxlås" oavsett ursprung eller kvalitet. Och det är i grunden en smula märkligt för brittiska sidolås av de stora namnen i London som Holland & Holland, Purdey, Boss med flera är unika och sällsynta vapen. Firman Boss har totalt tillverkat knappa 7000 vapen mellan 1880 och 2000, antalet brittiska boxlås under samma period kan förmodligen räknas i miljoner. Firman Boss omtalas ofta liksom de legendariska vapnen firman tillverkat, men det är inte så många – inkluderat deras boxlås under namnet Robertson. Det finns åtskilliga böcker och ännu fler artiklar om Boss och deras vapen, men boxlåset har så här långt fört en ganska anonym tillvaro. Så trots att den brittiska vapenproduktionen är den mest väldokumenterade i världen finns det fortfarande ämnen att skriva om.

Texten är välskriven, bildmaterialet bra, trycket bra och på det hela är det en mycket bra bok. Boken känns mer genomarbetad än hans tidigare bok, språket är mer stringent och klart mer genomarbetat. Men nu är ämnet också mer begränsat och lättare att avgränsa så

mycket av känslan kan bero på att ämnet är lättare att överblicka.

Den som vill ha en bra, relativt lättläst och mycket trevlig bok om just boxlås och brittiska vapen är denna titel nära nog idealisk.

För oss i Norden är brittiska vapen inte direkt vanliga och de man ser är i nio fall av tio boxlås. Det är relativt få förutnat att ha en samling brittiska sidolås, inte bara våra vapenlagar är en begränsande faktor – även ekonomin. Däremot är en samling av brittiska boxlås fullt möjlig för de flesta om man bara kan besvärja tillståndsmyndigheterna.

Favoritcitaten här blir: "Beesley being brilliant again" om Beeseys patent no425 från 1884. Och jag travestierar det en smula för att sammanfatta boken: Hadoke being brilliant again, mission accomplished. Jag kan inte annat än att rekommendera den varmt – mitt exemplar är redan en favorit i bokhyllan. ©

Av Tobias Hassel

Titel: The British Boxlock Gun & Rifle
Förlag: Merlin Unwin Books
ISBN: 978-1-906122-41-6